

**Талдамалық анықтама**  
**Қазақстан Республикасының Цифрлық даму, инновациялар және**  
**аэроғарыш өнеркәсібі министрлігі Аэроғарыш комитетінің**  
**«Ғарыштық зерттеулер мен технологиялар ұлттық орталығы» АҚ**  
**қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау**  
**нәтижелері бойынша**

2024ж.12.«30».

Алматы қ.

**1. Ішкі талдау объектісінің толық атауы:**

Қазақстан Республикасы цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігі Аэроғарыш комитетінің «Ұлттық ғарыштық зерттеулер және технологиялар орталығы» акционерлік қоғамы (бұдан әрі-Қоғам).

**2. Ішкі талдау жүргізу негізі:**

«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 8-бабының 5-тармағына, «Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл Агенттігі Төрағасының 2016 жылғы 19 қазандағы № 12 бұйрығына, «Квазимемлекеттік сектор субъектілеріндегі сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс-қызмет туралы үлгілік ережені бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл Агентігі Төрағасының 2023 жылы 31 наурыздағы № 112 бұйрығына.

Қоғамның 23 желтоқсандікі № 71/НҚ бұйрығының негізінде 2024 жылғы «Қоғамда 2024 жылғы сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу туралы» 2023-2024 жылдарға арналған «Ұлттық ғарыштық зерттеулер мен технологиялар орталығы» акционерлік қоғамының сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі іс-шаралар жоспары, Қоғамның Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 17 наурыздағы шешімімен бекітілген.

**3. Талдау жүргізу кезеңі**

2024 жылғы желтоқсан

**4. Ішкі талдау объектісі қызметінің талданатын кезеңі:**

2024 жыл

**5. Белімшенің қызметіне қатысты нормативтік құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау:**

Қоғам келесі нормативтік-құқықтық актілерді басшылыққа алады:

Қазақстан Республикасының Конституциясы, 2012 жылғы 6 қаңтардағы № 528-IV Қазақстан Республикасының «Ғарыш қызметі туралы» заңы, 2024 жылғы 1 шілдедегі № 103-VIII Қазақстан Республикасының «Ғылым және технологиялық

саясат туралы» заңы, 2003 жылғы 13 мамырдағы № 415-II Қазақстан Республикасының «Акционерлік қоғамдар туралы» заңы, 2015 жылғы 4 желтоқсандағы № 434-V ҚРЗ Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік сатып алулар туралы» заңы, Қазақстан Республикасының Еңбек кодексі, 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V ҚРЗ Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» заңы, Қазақстан Республикасының Үкіметінің қаулылары, сондай-ақ Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік-құқықтық актілері.

Қоғам өз Жарғысын, Қазақстан Республикасының Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігінің бұйрықтары мен өкімдерін, ішкі нормативтік құжаттарды, соның ішінде Қоғам актілерін басшылыққа алады.

Қоғам қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауына ықпал ететін дискрециялық өкілеттіктер мен нормалар бөлімшесінің қызметін қозғайтын нормативтік құқықтық актілерде анықталған жоқ.

#### **6. Бөлімшенің ұйымдастыру-басқару қызметі:**

2024 жылы 24 желтоқсандікі жағдай бойынша Қоғамда штат бойынша 112 лауазымдық бірлік, нақты тізім – 70 қызметкер екені анықталды.

Қоғамның кадрлар бөлімшесінің ақпаратына сәйкес штат бірліктерінің жалпы санының құрамы: Әкімшілік-басқару персоналы – 22 бірлік, шаруашылық персоналы – 10 бірлік және негізгі ғылыми-өндірістік персонал – 80 бірлік.

Сондай-ақ, ғылыми персонал құрамында 3 ғылым докторы, 3 PhD докторы, 5 ғылым кандидаты бар ішкі талдау жүргізу сәтінде.

2024 жылдың басынан бастап:

– 23 қызметкермен олардың бастамасы бойынша еңбек шарттары бұзылды.

2024 жылы:

– тәртіптік жауапкершілікке тартылғандар – жоқ;

– ыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар – жоқ;

– тәртіптік теріс қылықтар – жоқ;

– сотталғандар – жоқ.

Қоғамның кадр қызметі «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы», «Қазақстан Республикасының қызметі туралы», Қазақстан Республикасы мемлекеттік қызметшілерінің Әдеп кодексімен, Корпоративтік басқару кодексімен қызметкерлер арасында сыбайлас жемқорлық қызметінің алдын алуға, Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын қолданудың тиімділігін арттыруға бағытталған жұмыс жүргізеді.

Қоғам қызметкерлері іскерлік этикетті сақтайды, лауазымдық міндеттерін орындауға байланысты қызметкерлерге жеке және заңды тұлғалардан сыйақы алуға тыйым салынады.

### **7. Мүдделер қақтығысын реттеу желісі бойынша:**

Жақын туыстары (ата-аналары, балалары, асырап алушылары, асырап алынған балалары, ата-анасы бір және ата-анасы бөлек аға-інілері мен апақарындастары, аталары, әжелері, немерелері) немесе жұбайы (зайыбы) атқаратын лауазымға тікелей бағынысты лауазымдарға орналасу және мемлекеттік сатып алу рәсімін өткізу кезінде үлестес болу фактілері қоғамда анықталды.

Қоғам өзінің қаржы-шаруашылық қызметін «Мемлекеттің бақылауындағы акционерлік қоғамдар және жауапкершілігі шектеулі серіктестіктер, мемлекеттік кәсіпорындардың даму жоспарларын әзірлеу, бекіту, олардың іске асырылуы мониторингі мен бағалау, сондай-ақ олардың орындалуы бойынша есептер әзірлеу мен ұсыну ережелерін бекіту туралы» Қарақстан Республикасы ұлттық экономика министрінің 2019 жылғы 14 ақпандағы № 14 бұйрығы негізінде әзірленген, Қоғамның Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 13 желтоқсандағы №7 хаттамасы шешімімен бекітілген 2024 жылғы даму жоспарына сәйкес жүзеге асырады.

Қоғамда мемлекеттік сатып алулар электрондық түрде [portal.goszakup.gov.kz](http://portal.goszakup.gov.kz) веб-порталында 2015 жылғы 4 желтоқсандағы № 434-V Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік сатып алулар туралы» Заңы мен 2015 жылғы 11 желтоқсандағы № 648 Мемлекеттік сатып алуларды жүзеге асыру қағидаларына сәйкес жүзеге асырылады. Бұл мемлекеттік сатып алу шарттарын жасаудың ашықтығы мен айқындығын қамтамасыз етіп, лауазымдық өкілеттіктерді теріс пайдалану фактілерін болдырмайды.

«Қоғамда тауарларды, жұмыстарды, қызметтерді мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар анықталған жоқ. Сатып алынатын тауарлардың, жұмыстардың, қызметтердің тізімі №1 Қосымшада көрсетілген.

### **8. Бюджет және қаржы қаражатын игеруге және бөлуге байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау бойынша:**

Қоғамның бюджет және қаржы қаражатын игеру және бөлу Қазақстан Республикасының Бюджет кодексіне сәйкес бюджеттік бағдарламалардың нысаналы көрсеткіштері мен индикаторларына қол жеткізу үшін қоғам жасаған бюджеттік өтінім бойынша ағымдағы қаржы жылына бөлінген қаржы қаражатына сәйкес жүргізіледі.

Бұзушылықтар анықталған жоқ.

### **9. «Ұлттық ғарыштық зерттеулер және технологиялар орталығы» АҚ-қа қатысты бұрын мемлекеттік органдар жүргізген тексерулердің нәтижелері бойынша:**

2024 жылғы 6 наурыздағы №32 мемлекеттік сатып алу шартына сәйкес, «ҰҒЗТО» АҚ мен «BR-Audit» ЖШС арасында қаржы есептілігіне аудит жүргізілді. «ҰҒЗТО» АҚ қызметін жүзеге асыру барысында сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар анықталған жоқ.

**10. Мемлекеттік қызмет көрсету:**

Қоғам мемлекеттік қызмет көрсетпейді.

**11. Рұқсат беру функцияларын іске асыру:**

Қоғам рұқсат беру функцияларын орындамайды.

**12. Бақылау-қадағалау функцияларын іске асыру:**

Қоғам бақылау функцияларын орындамайды.

**13. Бұқаралық ақпарат құралдарындағы жарияланымдар бойынша:**

Есепті кезеңде электрондық және баспа БАҚ-тарында «ҰҒЗТО» АҚ қызметіндегі сыбайлас жемқорлық фактілері туралы ақпараттық материалдар анықталмаған. 2024 жылғы 1 қаңтардан 24 желтоқсанға дейінгі мерзімде қоғамның ғылыми және ғылыми-техникалық қызметі туралы жарияланымдар «ҰҒЗТО» АҚ корпоративтік сайтында <http://spaceres.kz> жарияланды.

БАҚ-тардағы жарияланымдар тізімі №2 Қосымшада көрсетілген.

«ҰҒЗТО» АҚ-ның ресми корпоративтік сайтында <http://spaceres.kz> «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл» бөлімі ашылған, онда келесі материалдар орналастырылған: «ҰҒЗТО» АҚ сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарты, «ҰҒЗТО» АҚ сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты, «ҰҒЗТО» АҚ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулық, «ҰҒЗТО» АҚ және оның еншілес ұйымдарындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс қызметінің жұмыс регламенті, «ҰҒЗТО» АҚ корпоративтік басқару кодексі, «ҰҒЗТО» АҚ қызметкерлерінің этикасы мен қызметтік тәртібі кодексі.

Сонымен қатар, 2024 жылғы 12 наурызда «ҰҒЗТО» АҚ-да Қазақстан Республикасының жеке және заңды тұлғалары үшін жалпы декларациялауға қатысты дәріс өткізілді. Алматы қаласы Медеу ауданы Мемлекеттік кірістер басқармасының жетекші маманы Жұмабай Е.С. «ҰҒЗТО» АҚ қызметкерлеріне 270.00 нысаны бойынша табыс және мүлік декларациясын толтыру ережелері мен Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жалған мәліметтер беру үшін белгіленген құқықтық жауапкершілік туралы түсіндірме жұмыстарын жүргізді. Шара туралы толық ақпарат «ҰҒЗТО» АҚ ресми корпоративтік сайтында <http://spaceres.kz> «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл» бөлімінде жарияланған.

**14. «Ұлттық ғарыштық зерттеулер және технологиялар орталығы» АҚ атына келіп түскен жеке және заңды тұлғалардың өтініштері бойынша:**

2024 жыл ішінде «eOtinish» ақпараттық сервисі арқылы жеке және заңды тұлғалардан әртүрлі мәселелер бойынша 9 өтініш түсті, олар Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес қаралды. Уақтылы қаралмаған немесе жауап берілмеген жағдайлар анықталған жоқ.

Қоғам қызметінде сыбайлас жемқорлықтың көрініс табуы туралы жеке және заңды тұлғалардың өтініштері түскен жоқ.

### 15. Қорытынды:

«Ұлттық ғарыштық зерттеулер және технологиялар орталығы» АҚ-да сыбайлас жемқорлық фактілеріне жол берілмеді. Жүргізілген ішкі талдау қорытындысы бойынша сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

### 16. Ұсыныстар:

– Қоғамның құрылымдық бөлімшелері қызметкерлер арасында сыбайлас жемқорлық қызметінің алдын алуға және оған жол бермеуге, Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасын қолданудың тиімділігін арттыруға бағытталған жұмысты одан әрі жүргізісін;

– Ақпаратты жаңарту мақсатында «ҰҒЗТО» АҚ-ның ресми корпоративтік сайтында <http://spaceres.kz> «Нормативтік-құқықтық база» бөлімінде күшін жоғалтқан заңнамалық актіге сілтемені алып тастау қажет, атап айтқанда: 2011 жылғы 18 ақпандағы Қазақстан Республикасының «Ғылым туралы» Заңы №407-IV ЗРК. Осы тізімге жаңартылған заңнамалық актіні қосу керек: 2024 жылғы 1 шілдедегі Қазақстан Республикасының «Ғылым және технологиялық саясат туралы» Заңы №103-VIII.

– «ҰҒЗТО» АҚ қызметін мемлекеттік сатып алу саласындағы жаңартылған талаптарға сәйкестендіру мақсатында заңнамалық өзгерістерді ескеру қажет, атап айтқанда: 2015 жылғы 4 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік сатып алулар туралы» Заңы №434-V ЗРК күшін жою және 2024 жылғы 1 шілдедегі Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік сатып алулар туралы» Заңы №106-VIII ЗРК күшіне енуі 2025 жылғы 1 қаңтардан бастап.

– Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңына сәйкес мемлекеттік сатып алулар саласында жасалған келісімшарттарға сыбайлас жемқорлыққа қарсы шарттар енгізу қажет.

– Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің Төрағасының 2023 жылғы 31 наурыздағы №112 бұйрығына сәйкес «Квазимемлекеттік сектор субъектілерінде антикоррупциялық комплаенс қызметі туралы Типтік ережелерді бекіту туралы» қаулыға сәйкес «ҰҒЗТО» АҚ контрагенттерінің сенімділігін тексеру жөніндегі тиісті Регламентті бекіту үшін ұсыну қажет.

– Сыбайлас жемқорлық көріністерінің алғышарттарын уақытылы болдырмау үшін жыл сайын қоғамның құрылымдық бөлімшелерінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізілсін.

**Басшы:**

**Келісілді:**

Ермаханова А.М. *Аурӯ демалыс*

Кадырова Б.И. *Кады*

Турсагулова Г.К. *Турсагулова*

Оржанова А.Р. *Оржанова*

Тажибаева Н.С. *Тажибаева*

Айтекеева Г.А. *Айтекеева*